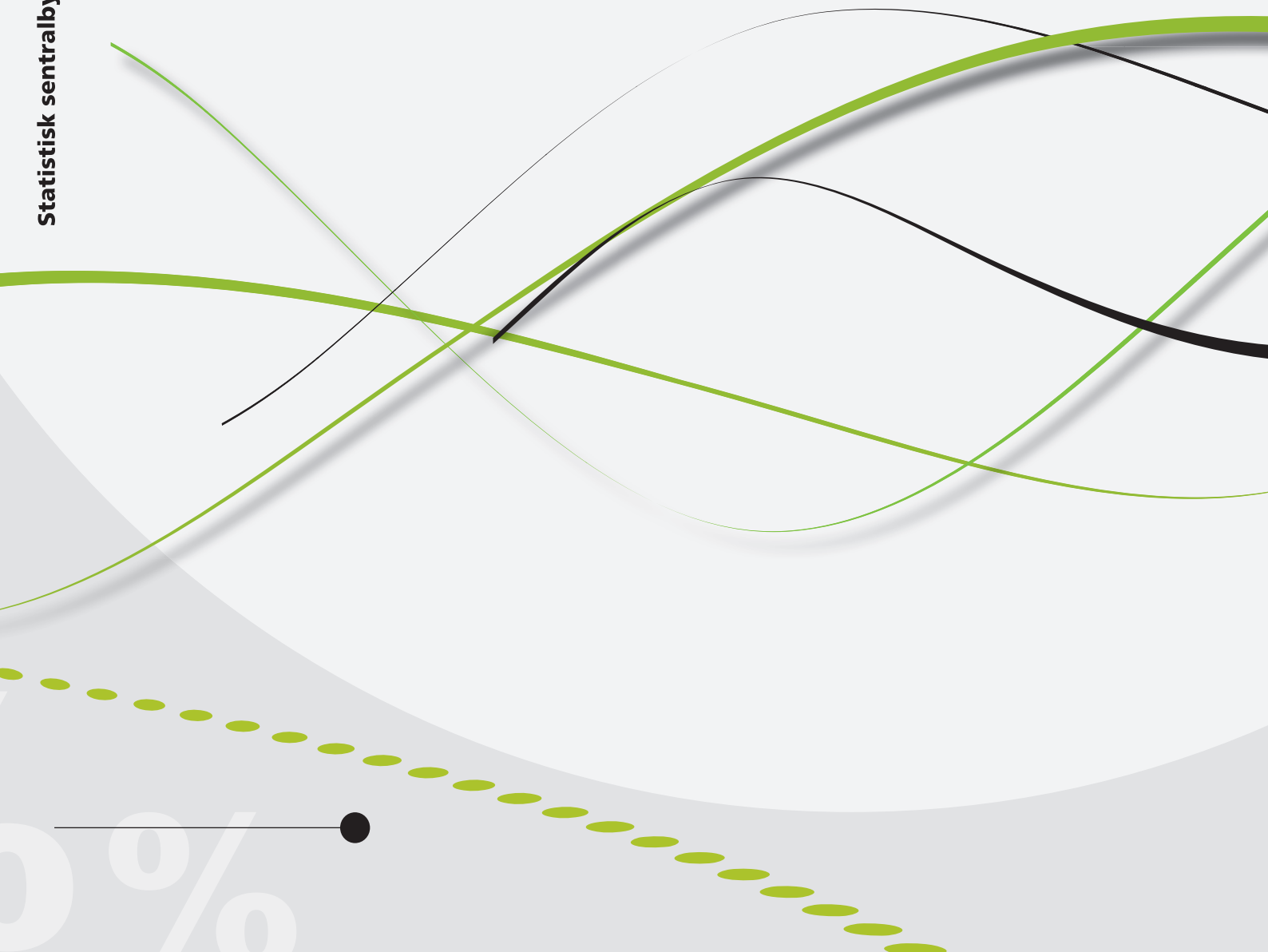

Tor Petter Bø og Inger Håland

Unge på arbeidsmarkedet

Tilleggsspørsmål i Arbeidskraftundersøkelsen 2016

Tor Petter Bø og Inger Håland

Unge på arbeidsmarkedet

Tilleggsspørsmål i Arbeidskraftundersøkelsen 2016

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 31. oktober 2017

ISBN 978-82-537-9610-9 (trykt)
ISBN 978-82-537-9611-6 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimaltegn	,

Forord

I 2016 ble det gjennomført en tilleggsundersøkelse til Arbeidskraftundersøkelsen i form av noen ekstra spørsmål til personer i alderen 15-34 år om deres utdanningsløp, jobbsøking og arbeidserfaring. Dette ble gjennomført som et ledd i en samlet europeisk undersøkelse i regi av Eurostat, EUs statistikkbyrå. I tillegg ble det tatt inn noen spørsmål på oppdrag fra Arbeids- og sosialdepartementet om de unges første jobb etter avsluttet utdanning.

Eurostat vil seinere publisere resultater fra undersøkelsen, hvor også Norge vil være representert i analysen. I denne rapporten blir bare hovedresultatene for Norge presentert.

Publikasjonen er utarbeidet av Tor Petter Bø og Inger Håland ved seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk.

Prosjektstøtte: Arbeids- og sosialdepartementet har bidratt med finansiering.

Statistisk sentralbyrå, 19. oktober 2017.

Torstein Bye

Sammendrag

I 2016 ble det gjennomført en undersøkelse blant personer i alderen 15-34 år om deres utdanningsløp, jobbsøking og arbeidserfaring. Det er en svært heterogen gruppe når det gjelder tilknytningen til arbeidslivet. De aller fleste av dem under 20 år har utdanning som sin hovedaktivitet. Hver tredje hadde likevel en jobb i 2016, medregnet deltidsjobber ved siden av skolegangen. I aldersgruppa 20-24 oppga under halvparten utdanning som sin hovedaktivitet. Andelen sysselsatte 20-24-åringene var 64 prosent i 2016, og halvparten av disse hadde en heltidsjobb. For dem i alderen 30-34 år var sysselsettingsandelen over 80 prosent, nær opp til det som gjelder i den mest yrkesaktive fasen i livet mellom 35 og 55 år.

For de unge er det en risikofaktor å være utenfor både arbeidsliv og utdanning i lengre tid med hensyn til framtidig yrkesdeltakelse. I Norge har tallet på personer i denne kategorien ligget nokså stabilt på om lag 70 000 i alderen 15-29 år de siste fire årene. Det tilsvarer 7 prosent av all ungdom i denne alderen, en økning på ett prosentpoeng fra perioden 2006-2012.

I aldersgruppa 20-34 år oppgir over halvparten at de utførte lønnet eller ulønnet arbeid mens de var under utdanning. Dette viser resultatene fra tilleggsundersøkelsen til AKU i 2016. For de fleste gjaldt det lønnet arbeid. Det var noe mer vanlig for unge kvinner enn menn å ha utført arbeid ved siden av utdanningen. I mange tilfeller gjelder det arbeid som en del av utdanningsløpet, for eksempel som lærling eller trainee.

Én av ti hadde avbrutt en utdanning. I 30 prosent av tilfellene gjaldt det en utdanning på videregående skole. Høyskoleutdanning ble oppgitt i 33 prosent av tilfellene og universitet i 21 prosent.

I aldersgruppa 15-34 år under ett svarer 60 prosent at de fikk *fast* ansettelse i sin første jobb etter avsluttet utdanning. Midlertidig ansettelse gjaldt for 39 prosent, mens bare 1 prosent oppga at de startet som selvstendig næringsdrivende. Det var her en ganske markant forskjell på menn og kvinner. Mens 67 prosent av mennene fikk fast jobb etter endt utdanning, gjaldt det for 53 prosent av kvinnene.

For de aller yngste, 15-19 år, var det snakk om en midlertidig jobb i to av tre tilfeller. For de eldste, det vil si 30-34 år, hvor de aller fleste har fullført hele sitt utdanningsløp, var det motsatt: to av tre fikk en *fast* jobb.

Abstract

In 2016, some extra questions were added to the Labour force survey (LFS) asking people aged 15-34 about their education, job seeking and work experience. This is a very heterogeneous group concerning labour force participation. Most of the youth below 20 years of age still attending school. However, one third of them had a job in 2016, inclusive part-time jobs while going to school. Among people aged 20-24 the employment rate was 64 per cent in 2016, and half of them had a full-time job. In the age group 30-34 more than 80 per cent was employed, close to the level for the most economically active population between 35 and 55 years of age.

There is an element of risk for young people if they are neither in employment nor in education or training for longer periods of time. In Norway, the number of people aged 15-29 in this category has remained rather stable at 7 per cent during the last four years, up from 6 per cent from the period 2006-2012.

More than half of the people aged 20-34 had performed some paid or unpaid work during their education according to the ad hoc module to the Labour Force Survey 2016. In most cases the work was paid, often as a part of the education, for example as apprentice or trainee.

1 out of 10 had dropped out of school or a study. 30 per cent of them left upper secondary school, 33 per cent a college and 21 per cent a university without completing the education.

For people aged 15-34 as a whole, their first job after leaving education was a permanent one for 60 per cent. 39 per cent got a temporary job, while just 1 per cent was self-employed. Here there was a marked difference between males and females. While 67 per cent of the young men got a permanent job, only 53 per cent of the young women did the same.

For the youngest people in this group, those aged 15-19, two out of three started work as a temporary employee just after leaving education, while the opposite was due for the oldest, those aged 30-34, where two out of three had got a *permanent* job.

Innhold

Forord.....	3
Sammendrag.....	4
Abstract.....	5
1. Bakgrunn og formål.....	7
2. Begreper og presiseringer	7
3. Utvalg, datainnsamling og frafall	8
4. Feilkilder og utvalgsusikkerhet	8
5. Resultater	10
Referanser.....	15
Vedlegg A: Spørreskjema	16
Vedlegg B: Tabeller	22
Figurregister	26
Tabellregister.....	26

1. Bakgrunn og formål

Det gjennomføres hvert år tilleggsundersøkelser til Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) i alle EU- og EFTA-land om ulike tema med relevans for arbeidsmarkedet. Undersøkelser om samme tema gjentas med noen års mellomrom. Hvilke variable som skal inngå i de ulike undersøkelsene, og opplegget for gjennomføringen, avklares i regi av Eurostat, EUs statistikkbyrå, hvor også Norge, via Statistisk sentralbyrå, deltar i drøftingene. EU gir økonomisk støtte til planleggingen og gjennomføringen av disse tilleggsundersøkelsene.

Undersøkelsen i 2016 dreide seg om utdanning, jobbsøking og arbeidserfaring for personer i alderen 15-34 år. Sentrale problemstillinger var å finne grunner til at unge dropper ut av utdanningsløpet, og om man har fått noe bistand fra den offentlige arbeidsmarkedsetaten (NAV) i forsøket på å få arbeid. Det ble også stilt spørsmål om i hvilken grad man utførte noe lønnet eller ulønnet arbeid ved siden av skolegangen eller studiene, og om dette i så fall var en del av utdanningen. Videre ble det forsøkt kartlagt i hvilken grad det er samsvar mellom ens utdanning og nåværende jobb, samt i hvilken grad man er villig til å flytte for å finne et passende arbeid, eventuelt akseptere en lang arbeidsreise. I tillegg ble det tatt inn et par ekstraspørsmål på oppdrag fra Arbeids- og sosialdepartementet, om den første jobben etter avsluttet utdanning var fast eller midlertidig.

2. Begreper og presiseringer

I valg av sentrale begreper og definisjoner i AKU har Statistisk sentralbyrå lagt vekt på å følge de anbefalingene som Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO) har gitt for utarbeiding av arbeidsmarkedsstatistikk. Dessuten deltar Norge i EUs statistiksamarbeid, og er forpliktet til å oppfylle de krav som her settes til innholdet i AKU.

Ifølge de internasjonale anbefalingene skal personer over en viss alder klassifiseres etter deres tilknytning til arbeidsmarkedet i løpet av en spesifisert, kort periode, enten en uke eller en dag. For den norske AKU er tidsperioden en uke blitt valgt som referanse for opplysninger om dem som inngår i utvalget.

Sysselsatte er personer i alderen 15-74 år som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuka, og personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangs militær- eller siviltjeneste, regnes også som sysselsatte. Personer på sysselsettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres som sysselsatte, til forskjell fra personer på andre typer tiltak (kvalifiseringstiltak), hvor det bare utbetales en kursstønad e.l. Ufrivillig helt permitterte, med en sammenhengende varighet av permitteringen på inntil 3 måneder, blir regnet som sysselsatte, midlertidig fraværende.

Med *ansettelsesform* menes om man er fast eller midlertidig ansatt. Om ansettelsen skal regnes som fast eller midlertidig, avhenger om det i utgangspunktet er klargjort at ansettelsesforholdet er tidsbegrenset, f.eks. ved et vikariat med fastsatt sluttdato, ved et engasjement som opphører når arbeidet eller prosjektet er utført, eller ved klart sesongbetont arbeid. For sysselsatte med mer enn ett arbeidsforhold er det bare hovedarbeidsforholdet som blir klassifisert ut fra ansettelsesform. Personer med en fast stilling i hovedjobben, men midlertidig ansettelse i bijobben, er dermed ikke inkludert i tallet på midlertidig ansatte.

For kjennemerker som er spesifikke for de tilleggsspørsmålene som denne rapporten primært refererer til, viser vi til det spørreskjemaet som er vedlagt. Her

framgår det av spørsmålsformuleringene hva som legges til grunn, sammenholdt med de intervjuerinstruksene som er en integrert del av skjemaet. Tilleggsinformasjonen i form av slike instruksjoner blir imidlertid bare kjent for respondenten når vedkommende uttrykker tvil eller spør eksplisitt om hva som menes.

3. Utvalg, datainnsamling og frafall

Den ordinære AKU har et utvalg på 24 000 personer i alderen 15-74 år hvert kvartal. De deltar i undersøkelsen åtte ganger i løpet av åtte påfølgende kvartaler. Datainnsamlingen gjøres via intervju per telefon. Målgruppa for denne tilleggsundersøkelsen var begrenset til personer i alderen 15-34 år. Spørsmålene gikk til en fjerdedel av utvalget i denne aldersgruppa, nærmere bestemt de som deltok i undersøkelsen for første og siste (åttende) gang hvert kvartal.

Datainnsamlingen pågikk i hele 2016, med løpende referanseuker, det vil si at situasjonen i alle årets uker ble kartlagt. Alle spørsmål i tillegget ble stilt også ved indirekte intervju, det vil si når det ikke er respondenten selv som avgir svarene, men et annet familiemedlem, for eksempel en av foreldrene. Omfanget av indirekte intervju lå på 17 prosent i 2016. Det bidrar til å holde frafallet nede, men kan ha en negativ effekt på datakvaliteten ved mangelfull kjennskap til de forhold som det spørres om.

Forut for tilleggsundersøkelsen var det i AKU et frafall på 18 prosent for de aktuelle puljene av respondenter som deltok i undersøkelsen i 2016. Av dem som var aktuelle for tilleggsspørsmålene, 6 534 personer, var det 66 personer, bare én prosent, som ikke besvarte disse. Antallet respondenter i nettoutvalget utgjorde dermed 6 468. Ekstraspoørsmålene bestilt av Arbeids- og sosialdepartementet gikk til en undergruppe av disse, nærmere bestemt de som var i arbeid, men uten å være i utdanning samtidig. De utgjorde 3 262 respondenter i nettoutvalget.

Intervjuingen i AKU gjøres via et PC-basert spørreskjema, hvor man maskinelt ledes til de ulike sekvensene avhengig av svarene på tidligere spørsmål i AKU. Disse filtrene, som avgjør hvem som skal få hvilke spørsmål, programmeres på forhånd. Som følge av en programmeringsfeil for en del av dem som var med i AKU for 8. gang, ble det et relativt høyt partielt frafall for fire av variablene, begrenset til 1. og 2. kvartal 2016, hvorpå feilen ble rettet og spørsmålene stilt til hele målgruppa i 3. og 4. kvartal. Dette gjaldt imidlertid ikke de mest sentrale variablene, og har trolig heller ikke påvirket svarfordelingen i nevneverdig grad. Nærmere bestemt gjaldt det spørsmålene TU13, TU14a-15 og TU18a-20b.

4. Feilkilder og utvalgsusikkerhet

Generelt vil det kunne oppstå feil både under intervjuet og i kodingen av variablene i etterhånd. For de intervjupersonene vi har fått opplysninger om ved indirekte intervju (altså via et annet familiemedlem, f.eks. en av foreldrene), vil målefeilene ofte være størst. Undersøkelser viser at sysselsettingen i gjennomsnitt er undervurdert blant dem som intervjues indirekte. Det gir størst utslag for aldersgruppa under 30 år.

Det hefter en viss statistisk usikkerhet ved tall fra utvalgsundersøkelser som AKU. Ved sammenligning mellom ulike grupper bør en derfor skjele til den absolutte størrelsen på gruppene og tolke tallene i lys av usikkerhetsmarginene som gjelder generelt for en utvalgsundersøkelse.

Utvalgsusikkerhet er et uttrykk for den usikkerhet en får i resultatene fordi disse bygger på opplysninger om bare et utvalg av befolkningen. Ved å beregne en størrelse som kalles standardavviket, får en et mål for hvor stor utvalgsusikkerheten er. Standardavviket vil variere med hvilken variabel man ser på, men det er laget en tabell som kan tolkes som gjennomsnittlige standardavvik. Tabellen viser størrelsesordenen av standardavviket (s) for forskjellige estimerte verdier av kvartalstall.

Hvis standardavviket var kjent, kunne en finne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdien av en estimert størrelse (den verdien en ville ha fått om en hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgundersøkelse). Dette intervallet kalles konfidensintervallet. Kaller en den estimerte verdien M, vil f.eks. intervallet med yttergrensene $M \pm 2s$ med 95 prosent sannsynlighet inneholde den sanne verdien av estimatet. For å få et inntrykk av hvor stort et slikt 95-prosents konfidensintervall er, kan en se på intervallet $M \pm 2s$, hvor s finnes i etterfølgende tabell.

Tabell 4.1 Størrelsen på standardavviket for ulike estimerte verdier i AKU

Estimert verdi	Absolutte tal	I prosent av estimert verdi
5 000	800	16,0
7 000	900	12,9
10 000	1 100	11,0
20 000	1 600	8,0
30 000	1 900	6,3
40 000	2 200	5,5
50 000	2 500	5,0
60 000	2 700	4,5
70 000	2 900	4,1
100 000	3 500	3,5
200 000	4 800	2,4
300 000	5 800	1,9
400 000	6 600	1,7
500 000	7 200	1,4
1 000 000	9 100	0,9
1 700 000	9 600	0,6
2 000 000	9 100	0,5

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

5. Resultater

Målgruppa for undersøkelsen var alle personer i alderen 15-34 år, og spørsmålene gjaldt deres utdanningsløp, jobbsøking og arbeidserfaring. Dette er en svært heterogen gruppe når det gjelder tilknytningen til arbeidslivet. Som kjent har de aller fleste under 20 år utdanning som sin hovedaktivitet. Hver tredje hadde likevel en inntektsgivende jobb i 2016, medregnet deltidsjobber ved siden av skolegangen. I aldersgruppa 20-24 oppga under halvparten utdanning som sin hovedsakelige virksomhet. Andelen sysselsatte 20-24-åringer var 64 prosent i 2016, og halvparten av disse hadde en heltidsjobb. For dem som er over 30, er sysselsettingsandelen over 80 prosent, nært opp til det som gjelder i den mest yrkesaktive fasen av livet mellom 35 og 55 år.

Verken i jobb eller utdanning

Internasjonalt har det i de seinere år vært mye oppmerksomhet på ungdom i alderen 15-29 år som verken er i jobb, utdanning eller opplæring. Det er ei gruppe som går under betegnelsen NEET (Not in Employment, Education or Training). Den er sammensatt av så vel arbeidsledige som personer utenfor arbeidsstyrken, som ikke oppfyller alle betingelsene for å bli klassifisert som arbeidsledige. Arbeidsledige som samtidig er under utdanning, inngår ikke i NEET.

I Norge har tallet på personer i denne kategorien ligget nokså stabilt på om lag 70 000 i alderen 15-29 år de siste fire årene ifølge AKU, noe som tilsvarer 7 prosent av all ungdom i denne alderen. Sammenlignet med perioden 2006-2012 innebærer dette en økning på ett prosentpoeng.

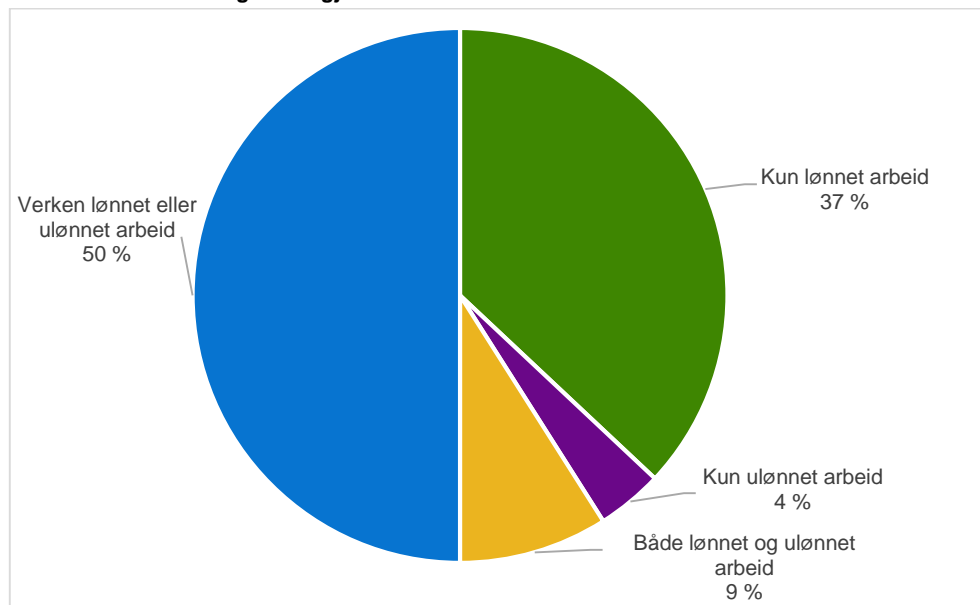
Nær halvparten av de som inngår i NEET-kategorien, er i aldersgruppa 25-29 år. Hver tiende person i den alderen er verken i jobb, utdanning eller noen form for opplæring. Blant de yngste, 15-19 år, hvor de aller fleste går på videregående skole, finner vi svært få, bare 2 prosent eller 7 000 personer.

I en analyse utført i 2014 tok man blant annet utgangspunkt i dem som inngikk i NEET-gruppa i 2008, og så hvilken status de hadde fire år seinere (Bø og Vigran 2014). Av dem som hadde tilhørt NEET i 2008, var bare 42 prosent sysselsatt fire år seinere, sammenlignet med 78 prosent av dem som ikke hadde tilhørt NEET. Med NEET-bakgrunn i 2008 var 8 prosent arbeidssøkere fire år seinere, mot 3 prosent av dem som ikke hadde vært i NEET (de kan likevel ha vært i arbeid i deler av perioden). For mottak av helserelaterte ytelser var tallene henholdsvis 15 og 2 prosent. Det kan konkluderes med at det å tilhøre NEET et gitt år, øker risikoen for at man blir stående utenfor arbeidslivet over lengre tid, noe som igjen gir økt risiko for et varig «utenforskap».

Halvparten hadde utført arbeid under utdanningen

I aldersgruppa 15-34 år oppgir over halvparten at de utførte lønnet eller ulønnet arbeid mens de var under utdanning. Dette viser resultatene fra tilleggsundersøkelsen til AKU i 2016. Andelen var noe lavere for ungdom i alderen 15-19 år (én av tre). For de fleste var det snakk om lønnet arbeid. Én av ti hadde både lønnet og ulønnet arbeid, mens 4 prosent hadde kun ulønnet arbeid, som organisert frivillighetsarbeid, for eksempel i Røde Kors (tabell B1).

Figur 5.1 Personer 15-34 år etter om de utførte lønnet eller ulønnet arbeid i løpet av utdanningen. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Det var noe mer vanlig for kvinner enn for menn å ha utført arbeid ved siden av utdanningen, en forskjell på 7 prosentpoeng for aldersgruppa 15-34 år under ett.

Både lønnet og ulønnet arbeid kan utgjøre en del av selve utdanningsløpet, for eksempel perioder som lærling, trainee eller lignende. Om lag en tredjedel av de unge over 24 år som hadde utført arbeid i utdanningstida, oppga at hele eller deler av dette arbeidet var en del av utdanningen. For dem under 25 år var andelen noe lavere, særlig for kvinner (tabell B2). I nær 60 prosent av tilfellene var arbeidet en obligatorisk del av utdanningen, og i 80 prosent av tilfellene hadde arbeidet en samlet varighet på 6 måneder eller mer. De aller fleste mottok lønn for dette arbeidet.

Arbeidserfaring mens man holder på med utdanningen kan slå positivt ut når man skal søke arbeid etter endt utdanning. Denne undersøkelsen viser klart høyere sysselsettingsandeler for dem som hadde lønnet arbeid mens de tok sin utdanning enn for dem som ikke hadde det. Det gjelder også når vi ser bort fra de yngste aldersgruppene, som ennå ikke er ferdige med utdanningsløpet, men kun ser på aldersgruppa 30-34 år. Her var forskjellen i andelen sysselsatte på om lag 10 prosentpoeng. Tidligere arbeidserfaring slår om lag like mye ut enten den var en del av utdanningen eller ikke.

Én av ti hadde avbrutt en utdanning

Alle personer i alderen 15-34 år som ikke var under utdanning på undersøkelsestidspunktet, ble spurt om de hadde begynt på en utdanning som ble avbrutt. Da siktet vi til en utdanning som ble avbrutt for godt, og som vedkommende ikke hadde umiddelbare planer om å gjenoppta. Midlertidige opphold i utdanningen, for eksempel på grunn av permisjon, skulle ikke regnes som avbrudd i denne sammenheng.

Én av ti svarte at de hadde avbrutt en utdanning. Det kan imidlertid ikke utelukkes at en del lar være å gi ærlige svar på denne typen ømtålige spørsmål i en intervjuundersøkelse. Likevel er det svært få som ikke besvarer spørsmålet (kun 1 prosent). Det var ingen signifikant forskjell mellom kvinner og menn når det gjaldt andelen med en avbrutt utdanning (tabell B3).

I 30 prosent av tilfellene var det en utdanning på videregående skole som var blitt avbrutt. En utdanning på høyskolenivå ble oppgitt i 33 prosent av tilfellene, mens 21 prosent gjaldt en universitetsutdanning. Her var det bare små forskjeller mellom kvinner og menn, men flere kvinner enn menn svarte at det var en høyskole-utdanning de hadde avbrutt, og tilsvarende færre oppga universitet eller fagskole (tabell B4).

Det er imidlertid ingen signifikant sammenheng mellom det å ha avbrutt en utdanning og framtidig yrkesaktivitet, i hvert fall ikke for våre aldersgrupper, det vil si opp til 34 år. At man avbryter en utdanning, vil i en del tilfeller innebære at man i stedet tar en annen utdanning enn den man først slo inn på. Det er likevel slik at andelen med høyskole- eller universitetsutdanning er klart lavere blant dem som har avbrutt en utdanning enn blant dem som ikke har det.

Grunn til å avbryte utdanningen

I undersøkelsen ble det stilt et åpent spørsmål om viktigste grunn til at man ikke fullførte utdanningen. I dette tilfellet ble ikke svaralternativene lest opp, mest fordi det var en lang liste, og det viste seg at en fjerdedel av svarene havnet i kategorien «Annet». De svarene som ellers gikk igjen, var at «Utdanningen passet ikke for meg» (25 prosent), «Helsemessige grunner» (16 prosent), og «Ønsket å arbeide i stedet» (15 prosent). Flere kvinner enn menn oppga helsemessige grunner eller omsorgsoppgaver, mens flere menn oppga høye kostnader eller at utdanningen var for vanskelig. Det må også nevnes at 4 prosent av mennene oppga at de ikke fikk lærlingeplass i rimelig tid (tabell B5).

Yrkeserfaring etter endt utdannelse

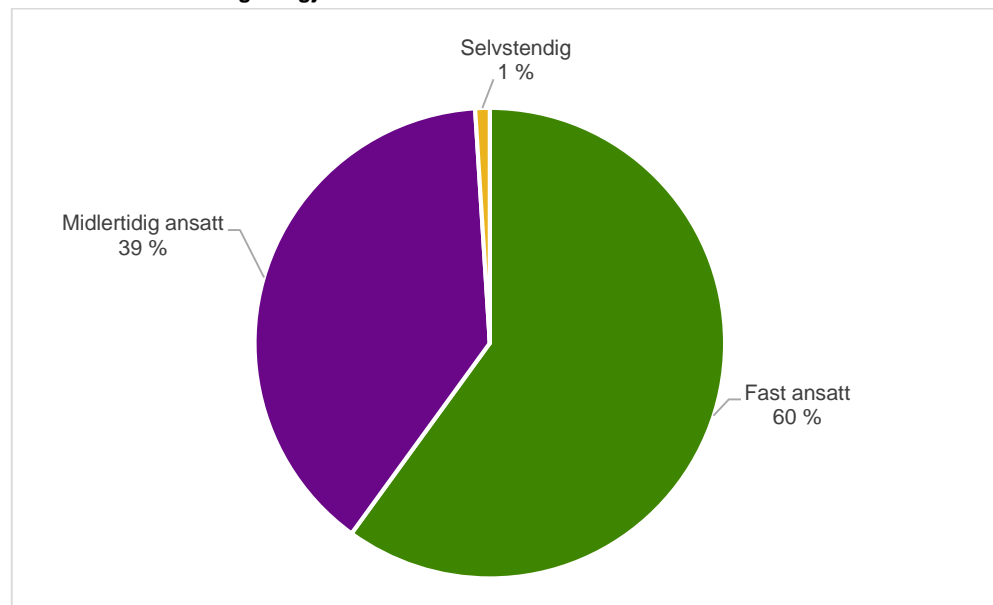
De som hadde *avsluttet* sin utdanning, og som nå var i arbeid, ble spurt om deres første jobb etter endt utdanning var en fast eller midlertidig ansettelse, eventuelt selvstendig næringsdrivende. Selv om vi her unngikk å spørre dem som var under utdanning de siste fire ukene forut for intervjuet, noe som kartlegges i den ordinære AKU, vil det være en del personer i vårt materiale som allikevel ikke har fullført all den utdanningen de har *planlagt* å ta. Det vil naturlig nok særlig være tilfelle blant de yngste, som kanskje ikke var kommet i gang med neste trinn i utdanningsløpet ennå, f.eks. fordi intervjuet ble foretatt i sommerferien, eller fordi vedkommende først ville ta et avbrekk i utdanningen og for eksempel ta en midlertidig jobb i mellomtida. Dette kan et stykke på vei kontrolleres for gjennom inndelingen i aldersgrupper.

Det kan også være tilfeller av at den første jobben ble påbegynt mens man ennå var under utdanning, i form av en deltidsjobb ved siden av. Ansettelsesformen kan da ha skiftet fra midlertidig til fast i forbindelse med at man avsluttet utdanningen og ble værende i denne jobben, uten at vi her kan tallfeste slike overganger. Det ble presisert i intervjuerinstruksen at feriejobber skulle holdes utenom.

60 prosent fikk fast ansettelse i sin første jobb

Når vi ser aldersgruppa 15-34 år under ett, svarer 60 prosent at de fikk *fast* ansettelse i sin første jobb etter at de var ferdig med den høyeste utdanningen sin. Midlertidig ansettelse gjaldt for 39 prosent, mens bare 1 prosent oppga at de startet som selvstendig næringsdrivende. Det var her en ganske markant forskjell på menn og kvinner. Mens 67 prosent av mennene fikk fast jobb etter endt utdanning, gjaldt det for 53 prosent av kvinnene (tabell B6).

Figur 5.2. Sysselsatte 15-34 år etter ansettelsesform m.v. i sin første jobb etter endt utdanning. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Som nevnt vil det blant disse være et ukjent antall som ennå ikke har fullført all den utdanningen de har *planer* om, selv om de ikke var under utdanning de siste fire ukene forut for intervju tidspunktet. Om vi derfor ser bort fra de yngste og innsnevrer aldersgruppa til 25-34 år, blir tallene likevel ikke vesentlig annerledes: bare 2 prosentpoeng flere med fast ansettelse og tilsvarende færre med midlertidig ansettelse i sin første jobb etter endt utdanning.

For de aller yngste, 15-19 år, var det snakk om en midlertidig jobb i to av tre tilfeller. For de eldste, det vil si 30-34 år, hvor de aller fleste har fullført sitt utdanningsløp, var det motsatt: to av tre fikk en *fast* jobb. Hvis deres første jobb var den samme som den de hadde da undersøkelsen ble gjennomført, kan det riktignok være tilfeller av at jobben egentlig var midlertidig i utgangspunktet, men at den siden er blitt omgjort til en fast ansettelse, og at respondenten dermed har svart at det dreide seg om en fast jobb.

Når det gjelder den jobben man har *per i dag*, viser tall fra den ordinære AKU at i aldersgruppa 15-24 år har 28 prosent av de ansatte en midlertidig jobb, mens det samme gjelder for 15 prosent i aldersgruppa 25-29 år. Deretter synker andelen til 8 prosent i alderen 30-39 år (årsgjennomsnitt 2016). Disse tallene inkluderer imidlertid også dem som har en midlertidig jobb ved siden av utdanningen, det vil si den typen jobber vi har holdt utenfor i disse ekstraspørsmålene om første jobb etter endt utdanning.

Et fåtall med fast ansettelse i et vikarbyrå

De som svarte at deres første jobb etter endt utdanning var en fast ansettelse (60 prosent), ble også spurt om dette dreide seg om en fast stilling i et *vikarbyrå* (man kan ha en fast ansettelse i selve vikarbyrået som arbeidsgiver, selv om man leies ut på midlertidige oppdrag). Det var tilfelle for kun 3 prosent av dem som var omfattet av denne undersøkelsen; 4 prosent av mennene og 2 prosent av kvinnene. Her var det ingen signifikante forskjeller mellom aldersgruppene.

Halvparten av de midlertidig ansatte var i et vikariat

Som tidligere nevnt var 4 av 10 *midlertidig ansatt* i sin første jobb etter endt utdanning. Av disse igjen oppga halvparten at de var ansatt i et vikariat. Ytterligere 7 prosent hadde skaffet seg jobb via et vikarbyrå, mens de øvrige 42 prosent hadde

en annen form for midlertidig ansettelse, for eksempel som ekstrahjelp, trainee eller prosjektansatt. Det var relativt flere kvinner enn menn som ble ansatt i et vikariat, henholdsvis 55 og 44 prosent. Utover dette er ikke forskjellene mellom kvinner og menn i type ansettelse signifikante (tabell B7).

Som nevnt vil det variere mellom aldersgruppene i hvilken grad de faktisk hadde fullført hele det utdanningsløpet de hadde planer om da de ble intervjuet om sin første jobb etter endt utdanning. Blant de yngste (15-24 år) ser vi av tabell 2 at det var særlig mange som svarte «en annen form for midlertidig ansettelse» enn vikariat og jobb via et vikarbyrå, for eksempel som ekstrahjelp, tilkallingsvakt e.l. For de eldste gruppene (25-34 år) var det mer vanlig å få et vikariat eller en jobb via et vikarbyrå.

En av tre fikk jobb ved å svare på annonse

Alle som var ansatt på undersøkelsestidspunktet ble spurt om hvordan de fikk sin nåværende jobb. 33 prosent hadde svart på annonse, 23 prosent hadde fått hjelp av slektninger, venner eller bekjente, mens 14 prosent hadde tatt direkte kontakt med arbeidsgiver. Bistand fra NAV ble nevnt av bare 3 prosent, og like mange viste til vikarbyrå eller bemanningsselskap (tabell B8). Det var relativt små kjønnsforskjeller i søkemåte, men flere kvinner enn menn oppga at de hadde fått jobben ved å svare på annonse.

Variierende grad av samsvar mellom utdanning og jobb

Det varierer med alderen i hvilken grad det er samsvar mellom ens utdanning og den jobben man har nå. Flertallet av de yngste, aldersgruppa 15-19 år, mener at det er lite eller ikke noe samsvar, mens flertallet i aldersgruppa 25-34 år mener at det er stor grad av samsvar mellom utdanning og jobb. Det er liten forskjell mellom menn og kvinner i disse vurderingene, bortsett fra blant de yngste, hvor flere kvinner enn menn mener det er lite eller ikke noe samsvar (tabell B9). Graden av samsvar mellom utdanning og jobb går i denne sammenheng ut på i hvilken grad man selv opplever å ha en utdanning i tråd med det som kreves i jobben. Også utdanning som man fortsatt var i gang med, skulle tas med i betraktningen.

Geografisk mobilitet

I undersøkelsen ble det også spurt om man måtte flytte for å påta seg nåværende jobb, og om de uten jobb ville være villig til å flytte. Av de ansatte var det 11 prosent som oppga at de måtte flytte for å begynne i nåværende jobb. Hver femte av disse flyttingene kom fra et annet land, i hovedsak et EU-land. Blant de som ikke var i arbeid, var det 22 prosent som ville være villig til å flytte for å kunne påta seg en jobb, og halvparten av dem kunne også tenke seg å flytte til et annet land.

En annen form for geografisk mobilitet enn flytting er daglige reiser mellom bolig og jobb. Av de unge som var omfattet av denne undersøkelsen, oppga 8 prosent at de hadde en arbeidsreise på *over en time* hver vei, gitt det transportmidlet man vanligvis bruker. Videre ble de uten jobb spurt om de ville ha vurdert å påta seg en jobb med en så lang arbeidsreise. Om lag 20 prosent svarte bekreftende på det.

Referanser

Bø, Tor Petter og Vigran, Åsne (2014): *Ungdom som verken er i arbeid eller utdanning*. Rapporter 2014/37, Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg A: Spørreskjema

Filter for hele tilleggsundersøkelsen: 15-34 år
Spørsmålene stilles også ved indirekte intervju.

Innledning til alle 15-34 år:

Vi har denne gangen noen ekstraspørsmål om utdanning, jobbsøking og arbeidserfaring.

WORKEXP

Filter: Til alle 15-34 år:

TU1. Hadde du noe lønnet arbeid mens du holdt på med din siste utdanning, for eksempel en jobb ved siden av, eller en periode som lærling, trainee eller lignende?

- 1 JA
- 2 NEI
- 3 HUSKER IKKE

Instruks: Hvis IO har gjennomført flere utdanninger, tenker vi her på den utdanningen som IO mener er den høyeste eller viktigste, vanligvis den siste. Spørsmålet gjelder utdanningsløpet i sin helhet, ikke bare det høyeste nivået i f.eks. et masterstudium.

Feriejobber medregnes også. Arbeid etter fullført eksamen skal ikke medregnes, heller ikke når det er en del av en spesialistutdanning.

Eventuell godtgjørelse av utgifter, f.eks. reiseutgifter, regnes ikke som lønn.

Filter: Til alle 15-34 år:

TU2. Utførte du noe ulønnet arbeid mens du holdt på med din utdanning? Da tenker vi på organisert frivillighetsarbeid, for eksempel i Røde Kors, eller arbeid som en del av utdanningen.

- 1 JA
- 2 NEI
- 3 HUSKER IKKE

Instruks: Ulønnet arbeid i ferier medregnes også. Eventuell godtgjørelse av utgifter knyttet til aktiviteten, f.eks. reiseutgifter, regnes ikke som lønn.

Ulønnet arbeid i form av praktiske øvelser på skolen medregnes ikke.

Organisert frivillighetsarbeid er ulønnet arbeid som gjøres via frivillige organisasjoner, eksempelvis for eldre og funksjonshemmede.

WORKSTUD

Filter: Hvis kode 1 (JA) i TU1 og/eller TU2:

TU3. Var noe av dette arbeidet en del av utdanningen din?

- 1 JA
- 2 NEI
- 3 HUSKER IKKE

Filter: Hvis kode 1 (JA) i TU3:

TU4. De spørsmålene vi nå skal stille, gjelder det arbeidet som var en del av utdanningen. Var dette arbeidet en obligatorisk del av utdanningen, eller en valgfri del?

- 1 OBLIGATORISK
- 2 VALGFRI
- 3 DELS OBLIGATORISK, DELS VALGFRI
- 4 HUSKER IKKE

Filter: Hvis kode 1 eller 3 i TU4:

TU5. Hadde dette arbeidet en samlet varighet på 6 måneder eller mer?

- 1 JA
- 2 NEI
- 3 HUSKER IKKE

Instruks: Arbeidet kan ha vært oppstykket i tid. Vi er ute etter varigheten totalt sett. Hvis arbeidet f.eks. ble utført én uke hver måned, eller én dag i uka, summeres disse periodene for å se om det til sammen utgjorde 6 måneder eller mer.

Filter: Hvis kode 1 (JA) i TU5:

TU6. Ble du lønnet for dette arbeidet?

- 1 JA
- 2 NEI
- 3 HUSKER IKKE

Instruks: Godtgjørelse av utgifter, f.eks. reiseutgifter, regnes ikke som lønn.

ADDLEVEL/DROPREAS

Filter: Til alle som ikke var under utdanning siste 4 uker:

TU7. Foruten den utdanningen du har fullført, har du i ettertid begynt på en utdanning som ble avbrutt?

- 1 JA
- 2 NEI
- 3 HUSKER IKKE

Instruks: Med utdanning siktes det her til offentlig godkjent utdanning, som fører til formell kompetanse, ikke opplæring i form av f.eks. kurs o.l. uten noen eksamen.

Med avbrutt utdanning sikter vi til utdanning som er avbrutt for godt, og som IO ikke har umiddelbare planer om å gjenoppta. Et kortere opphold i utdanningen, f.eks. på grunn av permisjon, regnes ikke som avbrudd i denne sammenheng. En utdanning hvor avsluttende eksamen ikke ble bestått, regnes også som en avbrutt utdanning om det ikke er umiddelbare planer om å ta eksamen på nytt.

Filter: Hvis kode 1 (JA) på TU7:

TU8. Hvilken utdanning var dette? Var det videregående skole, fagskole, høyskole, universitet eller annet?

- 1 VIDEREGÅENDE SKOLE
- 2 FAGSKOLE
- 3 HØYSKOLE
- 4 UNIVERSITET
- 5 ANNET

Filter: Hvis kode 5 i TU8:

TU9a. Kan du oppgi navnet på skolen eller skoleslag?

Filter: Hvis kode 1-5 i TU8:

TU9b. Kan du oppgi linje eller fagområde for denne utdanningen?

Filter: Hvis kode 5 i TU8:

TU10a. Er dette vanligvis heltids- eller deltidsutdanning?

- 1 HELTID → TU10b
- 2 DELTID → TU11

Filter: Hvis kode 1-5 i TU8, ekskl. dem med kode 2 i TU10a:

TU10b. Hvor lang tid varer normalt denne utdanningen?

ANTALL HELE ÅR: ____

ANTALL MÅNEDER: ____ → TU11

DROPREAS

Filter: Hvis kode 1 (JA) på TU7:

TU11. Hva var den viktigste grunnen til at du ikke fullførte utdanningen?

- 1 STRØK PÅ EKSAMEN
- 2 UTDANNINGEN VAR FOR VANSKELIG
- 3 UTDANNINGEN PASSET IKKE FOR MEG
- 4 FOR HØYE KOSTNADER
- 5 ØNSKET Å ARBEIDE I STEDET
- 6 OMSORGSOPPGAVER/ FAMILIEMESSIGE FORHOLD
- 7 HELSEMESSIGE GRUNNER
- 8 FIKK IKKE LÆRLINGEPASS INNEN RIMELIG TID
- 9 ANNET

Instruks: Svaralternativ 1 kan gjelde både opptaksprøve og avsluttende eksamen.

Svaralternativ 4 omfatter kostnader i vid forstand, som utgifter til materiell, studieavgift og ekstra levekostnader knyttet til utdanningen.

Svaralternativ 6 inkluderer også manglende støtte eller oppmuntring fra foreldre eller familien ellers.

Forsøk å unngå kategorien «Annet» ved å sjekke om ikke noen av de oppsatte svaralternativene er dekkende for IOs svar. Om IO oppgir flere grunner, bør man oppfordre IO til å velge én som den viktigste, framfor å krysse av for «Annet» eller vet ikke.

LEAVDATE

Filter: Til alle som ikke var under utdanning siste 4 uker (kode 2 i Utd105a) og som svarte alt. 1 (JA) på TU7:

TU12a. I hvilket år avbrøt du utdanningen?

TU12b. Husker du også i hvilken måned?

--

NCONREAS

Filter: Til alle som ikke var under utdanning siste 4 uker og som svarte alt. 2 (NEI) på TU7 (om avbrutt utdanning) og som har sin høyeste fullførte utdanning på lavere nivå enn ISCED6:

TU13. Hva er den viktigste grunnen til at du ikke har tatt mer utdanning enn den du har fullført?

- 1 HAR NOK UTDANNING
- 2 BESTOD IKKE OPPTAKSPRØVEN/UTDANNINGEN VILLE BLI FOR VANSKELIG
- 3 UTDANNINGEN PASSET IKKE FOR MEG
- 4 FOR HØYE KOSTNADER
- 5 ØNSKET Å ARBEIDE I STEDET
- 6 OMSORGSOPPGAVER/ FAMILIEMESSIGE FORHOLD
- 7 HELSEMESSIGE GRUNNER
- 8 ANNET

Instruks: For IO som kun har fullført grunnskolen, og som intervjues i sommerferien før oppstart på videregående skole, krysses det av for 8 ANNET.

*SUPPORT*Filter: Til alle ikke-sysselsatte**TU14a. Har du fått noen hjelp fra NAV til å få jobb i løpet av det siste året?**

- 1 JA
- 2 NEI

Instruks: IO som sier at de ikke har forsøkt å få jobb, krysses av i alternativ 2.Filter: Til sysselsatte som begynte i nåværende jobb for mindre enn ett år siden:**TU14b. Fikk du noen hjelp fra NAV til å få din nåværende jobb?**

- 1 JA
- 2 NEI

Instruks: Det å bruke NAVs nettsider for å få informasjon om ledige jobber, kan også regnes som hjelp fra NAV.Filter: Hvis kode 1 (JA) på TU14a eller TU14b:**TU15. Hvilken type hjelp var mest nyttig for deg?**

- 1 INFORMASJON OM LEDIGE JOBBER
- 2 HJELP TIL Å SKRIVE SØKNADER/SØKE JOBBER
- 3 RÅD OM OPPLÆRINGS- ELLER UTDANNINGSTILBUD
- 4 TILTAK SOM GA ARBEIDSERFARING
- 5 TILTAK SOM GA OPPLÆRING ELLER UTDANNING
- 6 TILRETTELEGGING AV ARBEIDSPASS, HJELPEMIDLER, TRANSPORT TIL/FRA JOBB
- 7 ANNET
- 8 IKKE NOE VAR NYTTIG

Instruks: Forsøk å unngå kategorien «Annet» ved å sjekke om ikke noen av de oppsatte svaralternativene er dekkende for IOs svar. Om IO oppgir flere typer hjelp, bør man oppfordre IO til å velge den som var mest nyttig, framfor å krysse av for «Annet» eller vet ikke.*FINDMETH*Filter: Til ansatte:**TU16. Hvordan fikk du din nåværende jobb?**

- 1 VED Å SVARE PÅ ANNONSER I AVISER, INTERNETT OSV.
- 2 VED HJELP AV SLEKTNINGER, VENNER ELLER BEKJENTE
- 3 VIA NAV
- 4 VIA VIKARBYRÅ ELLER BEMANNINGSSELSKAP
- 5 VIA SKOLE, KURS- ELLER OPPLÆRINGSSTED
- 6 VED Å TA KONTAKT MED ARBEIDSGIVER
- 7 VED AT ARBEIDSGIVER TOK KONTAKT
- 8 PÅ ANNEN MÅTE

*OKLEVEL*Filter: Til alle sysselsatte:**TU17. I hvilken grad vil du si at det er samsvar mellom din utdanning og den jobben du har nå?**

- 1 I stor grad
- 2 I noen grad
- 3 I liten grad
- 4 Ikke i det hele tatt

Instruks: Hvis IO har flere jobber, sikter vi her til hovedjobben. Graden av samsvar mellom utdanning og jobb går på i hvilken grad man selv opplever å ha en utdanning i tråd med det som kreves i jobben. Også utdanning som IO fortsatt er i gang med, skal tas med i betraktningen.

MOVE4JOB**Filter:** Til ansatte:**TU18a. Måtte du flytte for å kunne begynne i din nåværende jobb?**

1	JA
2	NEI

Filter: Til selvstendige og familiemedlemmer:**TU18b. Måtte du flytte for å kunne starte i ditt nåværende arbeidsforhold?**

1	JA
2	NEI

Filter: Til ikke-sysselsatte:**TU18c. Ville du være villig til å flytte for å påta deg en jobb?**

1	JA
2	NEI

Filter: Hvis kode 1 (JA) på TU18a eller 18b:**TU19a. Var dette en flytting fra et annet sted i Norge, eller flyttet du hit fra et annet land?**

1	FRA ET ANNET STED I NORGE
2	FRA ET ANNET LAND

Filter: Hvis kode 2 i TU19a:**TU19b. Var det et EU-land du flyttet fra?**

1	JA
2	NEI

Instruks: Oversikt over alle EU-land:

Belgia, Bulgaria, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Hellas, Irland, Italia, Kypros, Kroatia, Latvia, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederland, Polen, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spania, Storbritannia, Sverige, Tsjekia, Tyskland, Ungarn, Østerrike. Det kan være at det landet som IO flyttet fra, ikke var medlem av EU da flyttingen skjedde, men er blitt det siden. I slike tilfeller krysses det av for 1 JA.

Filter: Hvis kode 1 (JA) på TU18c:**TU19c. Ville du også være villig til å flytte utenlands for å påta deg en jobb?**

1	JA
2	NEI

Filter: Hvis kode 1 (JA) på TU19c:**TU19d. Kunne det være aktuelt å flytte til et land utenfor Europa?**

1	JA
2	NEI

CMT4JOB**Filter:** Til alle sysselsatte:**TU20a. Bruker du vanligvis over en time på å reise til jobben?**

1	JA
2	NEI

Instruks: Her menes normal reisetid én vei fra bolig til (hoved)jobb, og man skal ta i betraktning det transportmidlet man vanligvis bruker. Om reisetiden er nøyaktig én time, krysses det av for NEI.

Filter: Til alle ikke-sysselsatte:**TU20b. Ville du ha vurdert å påta deg en jobb med en arbeidsreise på over en time hver vei?**

1	JA
2	NEI

Ekstraspørsmål bestilt av Arbeids- og sosialdepartementet:

Filter: Til alle sysselsatte som ikke var under utdanning siste 4 uker:

TU21: Til slutt har vi noen spørsmål om din første jobb etter at du var ferdig med den høyeste utdanningen din. Var det en fast eller midlertidig ansettelse?

- 1 FAST
- 2 MIDLERTIDIG
- 3 SELVSTENDIG VIRKSOMHET
- 4 VET IKKE

Instruks: Den første jobben kan også være en jobb som ble påbegynt mens man ennå var under utdanning. Feriejobber skal likevel ikke medregnes her. For noen vil den første jobben være den samme som den de har i dag. Det kan likevel være at den fra starten av var midlertidig, og at det ble en fast jobb seinere.

Om ansettelsen skal regnes som fast eller midlertidig, avhenger av om den er begrenset i tid. «Prøvetid» skal ikke regnes som en midlertidig ansettelse i seg selv, men hvis den er en del av f.eks. et ettårig vikariat, skal det krysses av for «midlertidig».

Filter: Hvis kode 1 i TU21:

TU22: Var det en fast stilling i et vikarbyrå?

- 1 JA
- 2 NEI

Instruks: Her medregnes både de som var ansatt i administrasjonen i vikarbyrået, og de som ble utleid til andre bedrifter via vikarbyrået. Også for de utleide er vikarbyrået arbeidsgiver, og man kan være fast ansatt i vikarbyrået selv om man leies ut på midlertidige oppdrag.

Filter: Hvis kode 2 i TU21:

TU23: Var det et ...

- 1 vikariat
- 2 en jobb via et vikarbyrå
- 3 eller en annen form for midlertidig ansettelse

Vedlegg B: Tabeller

Tabell B 1 Andel personer 15-34 år som hadde utført noe lønnet eller ulønnet arbeid mens de var under utdanning, etter alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent

	I alt	Både lønnet og ulønnet arbeid	Kun lønnet arbeid	Kun ulønnet arbeid
I alt				
15-34 år	49	9	37	4
15-19 år	34	5	25	4
20-24 år	54	10	40	4
25-29 år	54	12	39	3
30-34 år	54	10	41	3
Menn				
15-34 år	46	8	35	4
15-19 år	31	4	23	4
20-24 år	51	9	38	5
25-29 år	49	11	36	3
30-34 år	53	9	41	3
Kvinner				
15-34 år	53	10	39	4
15-19 år	36	5	27	5
20-24 år	58	11	43	4
25-29 år	59	13	43	4
30-34 år	55	11	42	3

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 2 Personer 15-34 år som hadde utført noe lønnet eller ulønnet arbeid mens de var under utdanning, etter om noe av dette arbeidet var en del av utdanningen, alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent

	Om noe av arbeidet var en del av utdanningen	
	Ja	Nei
I alt		
15-34 år	30	70
15-19 år	19	80
20-24 år	30	70
25-29 år	33	67
30-34 år	34	66
Menn		
15-34 år	33	66
15-19 år	25	74
20-24 år	36	64
25-29 år	34	65
30-34 år	33	66
Kvinner		
15-34 år	27	73
15-19 år	14	86
20-24 år	24	76
25-29 år	31	69
30-34 år	34	66

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 3 Andel personer 15-34 år som hadde avbrutt en utdanning, etter alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent

	I alt	Menn	Kvinner
15-34 år	10	11	10
15-19 år	6	6	5
20-24 år	13	12	13
25-29 år	11	12	10
30-34 år	9	10	9

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 4 Personer 15-34 år som hadde avbrutt en utdanning, etter kjønn og hvilken type utdanning dette var. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent

	I alt	Menn	Kvinner
I alt	100	100	100
Videregående skole	30	29	31
Fagskole	13	14	11
Høyskole	33	30	36
Universitet	21	23	19
Annet/uoppgitt	3	4	2

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 5 Personer 15-34 år som hadde avbrutt en utdanning, etter kjønn og viktigste grunn til at den ikke ble fullført. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent

	I alt	Menn	Kvinner
I alt	100	100	100
Utdanningen passet ikke for meg	25	24	26
Helsemessige grunner	16	12	20
Ønsket å arbeide i stedet	15	16	13
Omsorgsoppgaver, familieforhold	5	2	9
For høye kostnader	5	7	3
Utdanningen var for vanskelig	4	6	2
Strøk på eksamen	4	3	4
Fikk ikke lærlingeplass i rimelig tid	3	4	1
Annet	24	25	23

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 6 Personer 15-34 år etter ansettelsesform m.v. i sin første jobb etter endt utdanning, alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent

	I alt	Fast ansatt	Midlertidig ansatt	Selvstendig	Vet ikke
1 000					
I alt					
15-34 år	692	378	243	6	65
15-19 år	33	8	17	1	7
20-24 år	140	72	51	1	15
25-29 år	253	140	90	3	20
30-34 år	265	157	85	1	22
Menn					
15-34 år	366	222	106	4	33
15-19 år	16	5	8	0	3
20-24 år	76	42	24	1	8
25-29 år	134	83	38	2	11
30-34 år	140	92	36	1	11
Kvinner					
15-34 år	326	155	137	2	32
15-19 år	17	4	9	0	4
20-24 år	65	30	27	0	7
25-29 år	119	57	52	1	9
30-34 år	125	65	49	1	11
Prosent					
I alt					
15-34 år	100	60	39	1	
15-19 år	100	32	66	2	
20-24 år	100	58	41	1	
25-29 år	100	60	39	1	
30-34 år	100	65	35	1	
Menn					
15-34 år	100	67	32	1	
15-19 år	100	36	61	3	
20-24 år	100	62	36	2	
25-29 år	100	68	31	2	
30-34 år	100	72	28	1	
Kvinner					
15-34 år	100	53	47	1	
15-19 år	100	28	70	2	
20-24 år	100	53	47	0	
25-29 år	100	52	48	1	
30-34 år	100	57	43	1	

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 7 Sysselsatte 15-34 år som var midlertidig ansatt i sin første jobb etter endt utdanning, etter type midlertidig jobb, alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent

	I alt	Vikariat	Jobb via vikarbyrå	Annet
I alt				
15-34 år	100	50	7	42
15-19 år	100	38	2	60
20-24 år	100	44	5	50
25-29 år	100	56	9	35
30-34 år	100	51	9	41
Menn				
15-34 år	100	44	10	46
15-19 år	100	35	5	61
20-24 år	100	43	5	52
25-29 år	100	52	10	38
30-34 år	100	39	14	47
Kvinner				
15-34 år	100	55	6	39
15-19 år	100	41	0	59
20-24 år	100	46	6	48
25-29 år	100	60	8	33
30-34 år	100	59	5	36

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 8 Ansatte 15-34 år etter hvordan de fikk sin første jobb, alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent

	Begge kjønn			Menn			Kvinner		
	15-34 år	15-24 år	25-34 år	15-34 år	15-24 år	25-34 år	15-34 år	15-24 år	25-34 år
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Ved å svare på annonse	33	23	39	30	21	35	37	25	44
Ved hjelp av slektninger, venner eller bekjente	23	27	21	24	26	23	22	28	18
Via NAV	3	2	3	4	2	4	2	2	2
Via vikarbyrå eller bemanningsselskap	3	1	4	3	2	4	3	1	4
Via skole, kurs- eller opplæringssted	8	13	5	8	14	5	7	11	4
Ved å ta kontakt med arbeidsgiver	14	17	12	14	17	12	14	16	13
Ved at arbeidsgiver tok kontakt	6	5	6	6	5	7	6	5	6
På annen måte	8	7	9	8	6	9	9	8	9
Uoppgitt	2	4	1	3	5	2	2	3	1

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Tabell B 9 Sysselsatte 15-34 år etter alder, kjønn og grad av samsvar mellom utdanning og nåværende jobb. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent

	I alt	Grad av samsvar				Uoppgitt
		I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt	
I alt						
15-34 år	100	47	18	13	20	3
15-19 år	100	23	10	21	39	7
20-24 år	100	38	16	17	26	4
25-29 år	100	53	20	10	15	2
30-34 år	100	57	19	10	12	2
Menn						
15-34 år	100	48	17	12	19	4
15-19 år	100	31	9	16	34	10
20-24 år	100	40	15	15	25	6
25-29 år	100	52	20	10	16	2
30-34 år	100	55	19	11	12	2
Kvinner						
15-34 år	100	46	18	13	20	2
15-19 år	100	14	11	25	45	5
20-24 år	100	36	17	18	27	2
25-29 år	100	55	20	9	14	2
30-34 år	100	59	19	9	11	1

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Figurregister

Figur 5.1	Personer 15-34 år etter om de utførte lønnet eller ulønnet arbeid i løpet av utdanningen. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent	11
Figur 5.2.	Sysselsatte 15-34 år etter ansettelsesform m.v. i sin første jobb etter endt utdanning. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent	13

Tabellregister

Tabell B 1	Andel personer 15-34 år som hadde utførte noe lønnet eller ulønnet arbeid mens de var under utdanning, etter alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent	22
Tabell B 2	Personer 15-34 år som hadde utført noe lønnet eller ulønnet arbeid mens de var under utdanning, etter om noe av dette arbeidet var en del av utdanningen, alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent.....	22
Tabell B 3	Andel personer 15-34 år som hadde avbrutt en utdanning, etter alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent	22
Tabell B 4	Personer 15-34 år som har avbrutt en utdanning, etter kjønn og hvilken type utdanning dette var. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent.....	23
Tabell B 5	Personer 15-34 år som har avbrutt en utdanning, etter kjønn og viktigste grunn til at den ikke ble fullført. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent	23
Tabell B 6	Personer 15-34 år etter ansettelsesform m.v. i sin første jobb etter endt utdanning, alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent.....	24
Tabell B 7	Sysselsatte 15-34 år som var midlertidig ansatt i sin første jobb etter endt utdanning, etter type midlertidig jobb, alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent	25
Tabell B 8	Ansatte 15-34 år etter hvordan de fikk sin første jobb, alder og kjønn. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent.....	25
Tabell B 9	Sysselsatte 15-34 år etter alder, kjønn og grad av samsvar mellom utdanning og nåværende jobb. Årsgjennomsnitt 2016. Prosent	25

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9610-9 (trykt)
ISBN 978-82-537-9611-6 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

